

НАУЧНИ СКУП

**„КУГА – ПОВОДОМ
130 ГОДИНА ОД ОТКРИЋА
ИЗАЗИВАЧА КУГЕ
(YERSINIA PESTIS)“**

**ПРОГРАМ РАДА
ЗБОРНИК САЖЕТАКА**

СРПСКО ЛЕКАРСКО ДРУШТВО

**КУГА – ПОВОДОМ 130 ГОДИНА
ОД ОТКРИЋА ИЗАЗИВАЧА КУГЕ
(YERSINIA PESTIS)**

Програм рада Научног скупа „Куга – поводом 130 година од открића изазивача куге (*Yersinia pestis*)“; Београд, 25–26. децембар 2024. године
Зборник сажетака радова Научног скупа „Куга – поводом 130 година од открића изазивача куге (*Yersinia pestis*)“;
Београд, 25–26. децембар 2024. године

Уредник
Др Зоран Вацић

Научни одбор

Проф. др Драган Микић, Академија медицинских наука
Српског лекарског друштва (председник)
Проф. др Милан Недељковић, председник Српског лекарског друштва,
Београд
Проф. др Милан С. Бреберина, пензионисани редовни професор
Медицинског факултета у Новом Саду
Прим. др сц. мед. Петар Пауновић, Рајачка школа народног здравља,
Рајак (Неготин),
Проф. др Зоран Кинђић, редовни професор
Факултета политичких наука у Београду

Организациони одбор

Др Зоран Вацић (председник), Академија медицинских наука
Српског лекарског друштва
Прим. др Милче Чанковић Кадијевић (секретар),
Српско лекарско друштво
Генерал доц. др Вељко Тодоровић, Академија медицинских наука
Српског лекарског друштва
Владимир Ђурђевић, Српско филозофско друштво

Акредитовано одлуком Здравственог савета Србије као Национални
конгрес са међународним учешћем
Број акредитације А-1-2237/24

Фотографија на корици: *Yersinia pestis*
Извор: <https://sciencephotogallery.com/featured/yersinia-pestis-plague-bacteria-pasieka.html>

НАУЧНИ СКУП

КУГА – ПОВОДОМ 130 ГОДИНА ОД ОТКРИЋА ИЗАЗИВАЧА КУГЕ (YERSINIA PESTIS)

25. и 26. децембар 2024.
Дом Српског лекарског друштва
Краљице Наталије 3/1, Београд

ПРОГРАМ НАУЧНОГ СКУПА

25-26. ДЕЦЕМБАР 2024.

8.45 Отварање научног скупа

I САСТАНАК

ЛИЧНА КАРТА КУГЕ

- 9:00–9:30 Елеонора Гвозденовић, Јован Малинић, Наташа Катанић, Наташа Николић, Никола Митровић, Ксенија Бојовић: Куга – тип, клиничка слика, етиологија
- 9:30–10:00 Душан Лалошевић: Златни век микробиологије (велика открића у XIX веку)
- 10:00–10:30 Душан Лалошевић: Проналазач изазивача куге Александар Јерсин (1863–1943)
- 10:30–11:00 Вера Тешић: *Yersinia pestis* – изазивач куге
- 11:00–11:30 Јован Малинић, Елеонора Гвозденовић, Наташа Катанић, Јелена Јордовић, Наташа Николић, Никола Митровић, Ксенија Бојовић: Приложници: Китасато Шибасабуро (1853–1931) и Владимир Аронович Хавкин (1860–1930)
- 11:30–12:00 Расправа
- 12:00–12:15 Пауза

II САСТАНАК

CALENDARIUM PESTIS

- 12:15–12:45 Зоран Вацић: Средњовековне и ране нововековне епидемије куге у Европи
- 12:45–13:15 Зоран Радовановић: Епидемија „црне смрти“ из данашње перспективе
- 13:15–13:35 Расправа
- 13:35–14:30 Пауза
- 14:30–15:00 Јован Максимовић: Иришка куга (1793–1796)
[Рад чита Александар Божовић, спикер Радио Београда]
- 15:00–15:30 Бранислава Божић: Епидемије куге на нашим просторима у XVIII веку
- 15:30–16:00 Вељко Тодоровић: Карантински систем Кнежевине Србије

- 16:00–16:30 Зоран Вацић: Епидемија куге у Кнежевини Србији 1837. године
- 16:30–17:00 Зоран Вацић: Куга на Солунском фронту
- 17:00–17:30 Вера Тешић: Приказ фаталног случаја лабораторијске инфекције
- 17:30–18:00 Расправа

26. ДЕЦЕМБАР 2024.

III САСТАНАК

КУГА – ФЕНОМЕНОЛОГИЈА

- 9:00–9:30 Бојан Јовановић: Амбивалентни однос према демону куге
- 9:30–10:00 Маринко Лолић: Куга – казна, опомена или упозорење
- 10:00–10:20 Расправа
- 10:20–10:50 Владимир Милисављевић: Заједница у кризи: опис пидемије куге у Атини у Тукидидидовој „Историји Пелопонескога рата“
- 10:50–11:20 Борис Беговић: Економске и институционалне последице Црне смрти
- 11:20–11:40 Расправа
- 11:40–12:00 *Пауза*

IV САСТАНАК

КУГА И УМЕТНОСТ

- 12:00–12:30 Катарина Ђурђевић: Куга и *hybris* – воља богова и правичност као принцип
- 12:30–13:00 Наташа Шофранац: Шекспир и куга
- 13:00–13:30 Љубица Урошевић: *Година куге* Данијела Дефоа – између фактографије и дистопије
- 13:30–14:00 Јасмина Ахметагић: *Куга* Албера Камија – дословно и алегориско значење
- 14:00–14:30 Расправа
- 14:30–15:30 *Пауза*

- 15:30–16:00 Мирјана Бечејски: Документарност и фантастика у уметничкој представи куге Борислава Пекића и Радослава Петковића (на примеру прича „Мегалос масторас и његово дело 1347.“ и „Извештај о куги“)
- 16:00–16:30 Вуле Журић: Један пример прожимања медицине и књижевности: како је настајао роман *Помор и страх*
- 16:30–17:00 Сена Михаиловић Милошевић: „Читање“ болести: српска кужна књижевност у контексту актуелног тренутка
- 17:00–17:30 Расправа
- 17:30–18:00 Ана Милошевић: Небеска војска у борби против куге: светитељи, споменици и цркве
- 18:00–18:30 Владимир Ђурђевић: Куга на филму – индивидуална коначност и апокалиптички оквир
- 18.30–18.50 Расправа
- 18.50–19.00 *Евалуација и затварање научног скупа*

ЗБОРНИК САЖЕТАКА РАДОВА
САОПШТЕНИХ НА
НАУЧНОМ СКУПУ

САДРЖАЈ

Елеонора Гвозденовић, Јован Малинић, Наташа Катанић, Наташа Николић, Никола Митровић, Ксенија Бојовић Куга : тип, клиничка слика, етиологија	15
Душан Лалошевић Златни век микробиологије; Александар Јерсин и <i>Yersinia pestis</i> – приказ изазивача куге	17
Весна Тешић <i>Yersinia pestis</i> – изазивач куге и приказ фаталног случаја лабораторијске инфекције	19
Јован Малинић, Елеонора Гвозденовић, Наташа Катанић, Јелена Јордовић, Наташа Николић, Никола Митровић, Ксенија Бојовић Приложници: Китасато Шибасабуру и Владимир Аронович Хавкин	21
Зоран Ваџић Средњовековне и ране нововековне епидемије куге у Европи	23
Зоран Радовановић Епидемија „црне смрти“ из данашње перспективе	24
Јован Максимовић Иришка куга (1795–1796)	25
Бранислава Божић Епидемије куге на нашим просторима у XVIII веку	27
Вељко Тодоровић Карантински систем Кнежевине Србије	29
Зоран Ваџић Епидемија куге у Кнежевини Србији 1837. године	31
Зоран Ваџић Куга на Солунском фронту	33
Бојан Јовановић Амбивалентни однос према демону куге	35

Маринко Лолић Куга – казна, опомена или упозорење	36
Владимир Милисављевић Заједница у кризи: опис епидемије куге у Атини у Тукидидовој <i>Историји пелопонеског рата</i>	37
Борис Беговић Економске и институционалне последице Црне смрти	39
Катарина Бурђевић Куга и <i>hybris</i> : воља богова и правичност као <i>принцип</i>	41
Наташа Шофранац Шекспир и куга	43
Љубица Урошевић <i>Година куге</i> Данијела Дефоа – између фактографије и дистопије	45
Јасмина Ахметагић Куга Албера Камија – дословно и алегоријско значење	47
Мирјана Бечејски Документарност и фантастика у уметничкој представи куге Борислава Пекића и Радослава Петковића (на примеру прича „Мегалос масторас и његово дело 1347.“ и „Извештај о куги“)	49
Вуле Журић Један пример прожимања медицине и књижевности: како је настајао роман <i>Помор и страх</i>	50
Сена Михаиловић Милошевић „Читање“ болести: српска кужна књижевност у контексту актуелног тренутка	51
Ана Милошевић Небеска војска у борби против куге: светитељи, цркве и споменици	53
Владимир Бурђевић Куга на филму – индивидуална коначност и апокалиптички оквир	55

ДОКУМЕНТАРНОСТ И ФАНТАСТИКА У УМЕТНИЧКОЈ ПРЕДСТАВИ КУГЕ БОРИСЛАВА ПЕКИЋА И РАДОСЛАВА ПЕТКОВИЋА (НА ПРИМЕРУ ПРИЧА „МЕГАЛОС МАСТОРАС И ЊЕГОВО ДЕЛО 1347.“ И „ИЗВЕШТАЈ О КУГИ“)

Мирјана Бечејски*

Институт за српску културу Приштина – Лепосавић

Имајући у виду да „модерна форма фантастике јесте ерудиција“, у раду се тумачи сплет документарног и фантастичног, те његова уметничка функција у наративној представи куге Борислава Пекића и Радослава Петковића. Истраживачки фокус усмерен је на приповедне поступке у причама „Мегалос масторас и његово дело 1347.“ и „Извештај о куги“, али се оне сагледавају и у контексту збирки у којима се налазе (*Нови Јерусалим* и *Извештај о куги*), односно као део приповедних ланаца у којима добијају нове рецепцијске кодове, и у контексту поетичких, психолошких и метафизичких преокупација наведених писаца (илузија веродостојности, иронија, пародија, метатекстуалност и интертекстуалност, металептичност; митизација и митска симболика приказане стварности, сан, смрт, усуд, уметност и његово дело, мајстор и ученик, вера и празноверје итд.). Будући да је доба пандемија и пошасту у наративном смислу занимљиво и са становишта психологије – како колектива/руље, тако и (изузетних) појединаца који се тада налазе пред великим испитом моралности – једна од основних метапоетичких тема смештених у најдубљем значењском слоју ових прича јесте однос куге/смрти и уметничке, односно научне таштине. Одмеравање њихових снага добија многозначна и комплексна разрешења, од којих се многа налазе у домену рационално необјашњивог.

Кључне речи: документарност и фантастика, интертекстуалност, куга, Творац, таштина

Литература:

1. Борислав Пекић, *Нови Јерусалим*, Београд: Политика/ Народна књига, 2004.
2. Borislav Pečić, *Besnilo: žanr-roman*, Beograd: Laguna 2021.
3. Radoslav Petković, *Izveštaj o kugi/ Čovek koji je živeo u snovima*, Beograd: Laguna 2020.
4. Jasmina Ahmetagić, *Antički mit u prozi Borislava Pečića*, Beograd 2001.
5. Dragana Bošković, *Fantastika Novog Jerusalima*, <https://lavalab.rs/fantastika-novog-jerusalima/>, преузето 15. 8. 2024.

* becejskim@gmail.com

Учесници

(курзивом коаутори)

Проф. др Јасмина Ахметагић, научни саветник, Институт за српску културу Приштина –Лепосавић

Проф. др Борис Беговић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду у пензији

Др Мирјана Бечејски, виши научни сарадник, Институт за српску културу Приштина –Лепосавић

Бранислава Божић, дипломирани фармацеут специјалиста, Sing pharm, Београд

Проф. др Ксенија Бојовић, Медицински факултет Фоча Универзитета у Источном Сарајеву

Др Зоран Вацић, Академија медицинских наука Српског лекарског друштва, Београд

Проф. др Елеонора Гвозденовић, пензионисани ванредни професор Медицинског факултета Универзитета у Београду, MediGroup болница, Београд

Владимир Ђурђевић, дипломирани филозоф, Српско филозофско друштво, Смедеревска Паланка

Катарина Ђурђевић, мастер филозоф (студент докторских студија филозофије), Београд

Вуле Журић, књижевник, Панчево

Др Бојан Јовановић, научни саветник у пензији, Ниш

Др Јелена Јордовић, клинички асистент, Клиника за инфективне и тропске болести УКЦС, Београд, Медицински факултет Универзитета у Београду

Проф. др Наташа Катанић, редовни професор, Медицински факултет Универзитета у Приштини, са примременим седиштем у Косовској Митровици, Клиника за инфективне и тропске болести УКЦС, Београд

Проф. др Душан Лалошевић, редовни професор Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду

Др Маринко Лолић, научни сарадник, Институт друштвених наука
– Центар за филозофију, Београд

Проф. др Јован Максимовић, пензионисани редовни професор
Медицинског факултета у Новом Саду

Др Јован Малинић, клинички асистент, Клиника за инфективне и
тропске болести УКЦС, Београд, Медицински факултет Универзитета
у Београду

Проф. др Владимир Милисављевић, научни саветник, Институт
друштвених наука, Београд, редовни професор, Филозофски факултет
Универзитета у Источном Сарајеву

Др Ана Милошевић, историчар уметности, архивист, музејски
саветник, Историјски архив „Верослава Вељашевић“, Смедеревска
Паланка

Др Никола Митровић, клинички асистент, Клиника за инфективне
и тропске болести УКЦС, Београд, Медицински факултет Универзитета
у Београду

Др Сена Михаиловић Милошевић, научни сарадник, Институт за
српску културу Приштина – Лепосавић

Др Наташа Николић, клинички асистент, Клиника за инфективне
и тропске болести УКЦС, Београд, Медицински факултет Универзитета
у Београду

Проф. др Зоран Радовановић, пензионисани редовни професор
Медицинског факултета Универзитета у Београду

Prof. Vera Tešić, The University of Chicago, Department of Pathology,
Chicago, IL (USA)

Доц. др Вељко Тодоровић, Академија медицинских наука Српског
лекарског друштва, Београд

Љубица Урошевић, новинар, Европска асоцијација научних
новинара (EUSJA) Београд

Доц. др Наташа Шофранац, Филолошки факултет Универзитета у
Београду

КУГА – ПОВОДОМ 130 ГОДИНА ОД ОТКРИЋА
ИЗАЗИВАЧА КУГЕ (YERSINIA PESTIS)

Програм рада Научног скупа
„Куга – поводом 130 година од открића изазивача куге
(Yersinia pestis)“

Зборник сажетака радова Научног скупа
„Куга – поводом 130 година од открића изазивача куге
(Yersinia pestis)“

Издавач
СРПСКО ЛЕКАРСКО ДРУШТВО
Џорџа Вашингтона 19
Београд

За издавача
Проф. др Милан А. Недељковић

Штампа
Graphic Studio d.o.o.
Павла Зарића 3/4
Земун

Тираж
80 примерака